

УДК 32.019.5+327.8(470:477)

DOI: 10.18523/2617-8907.2022.5.81-86

Руслана Демчук

ФЕЙКИ СЕКСУАЛЬНОГО НАРАТИВУ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ

Результати пропонованого дослідження було оприлюднено як доповідь на конференції «Дні науки НаУКМА» 26 січня 2022 р. До повномасштабного вторгнення Росії був лише місяць, щоправда, тоді це здавалося неймовірним. Активна фаза попереднього воєнного протистояння завершилася 2015 р. «Мінськом-2», і війна трансформувалася в гібридну з потужним інформаційним складником, включно з продукуванням фейків. Відтоді дехто з близького кола наукової спільноти, прикрившись гаслом «наука поза політикою», продовжив співпрацювати з РФ – публікуватися в російських журналах, влаштовувати спільні конференції тощо. Авторка статті, незважаючи на неприйняття такої позиції, не вбачала в цьому умислу, радше нерозуміння об'єктивної реальності. Тому метою виголошеної доповіді було довести, що гібридна війна, хоч як до неї ставитися, є прихованою, але справжньою війною в режимі постправди, яка означає сучасність.

Актуальним є вибір теми, зосереджений на сексуальному наративі. Зокрема, публічний жарт президента РФ В. Путіна на адресу президента України В. Зеленського на пресконференції у Москві 8 лютого 2022 р. спільно з президентом Франції Е. Макроном безпосередньо стосувався теми зґвалтування, що набуло широкого розголосу в медіасфері. Як з'ясувалося потім, це була певна інтенція мислення, установка, екстрапольована на суспільство, яка обернулася масовими зґвалтуваннями російськими солдатами українських жінок та дітей на новому етапі війни Росії проти України.

Ключові слова: гібридна війна, інформаційна війна, пропаганда, фейк, сексуальний наратив, Росія, Україна.

Постановка проблеми. Футурологічні сподівання мислителів кінця ХІХ – початку ХХ ст. щодо трансформації людства у надлюдство, що долає час, простір та матеріальність (Ф. Ніцше «Так говорив Заратустра» 1885 р.), або боголюдство (В. Соловійов «Читання про Боголюдство» 1878 р.) зазнали краху у ХХІ ст. Навпаки, сучасна людина в ментальному плані помітно регресує до фетальної стадії ембріона, коли виникає бажання поринути в «материнське лоно» для захисту від небезпек навколишнього світу, яке загалом плекає інфантилізм (Фромм 1995, с. 33). Цьому сприяла як ситуація самоізоляції за умов пандемії, що підсилює тривожність, так і перебування в «інформаційній

бульбашці», що є реальністю інформаційного суспільства. Зазначена ситуація живить патерналізм держави, який реалізується через ЗМІ.

Свобода слова є характерною декларацією сучасних ЗМІ, але вона нівелюється в країнах, де є явище цензури, яка порушує права і свободи громадян завдяки необмеженості влади. Авторитарні режими, кількість яких зростає на політичній мапі світу, вдосконалюють мистецтво пропаганди, котра є соціокультурною практикою, що стосується людської комунікації, та засобом маніпуляції і впливу на суспільну думку.

Виклад основного матеріалу. Маркер пропаганди, що зумовлює її ефект, – це невибагливість

та оперативність, проте недостовірність. Тому пропаганда використовує фейки, які суттєво відрізняються від чуток.

Чутки – це архаїчне явище інформаційної природи, яке має тисячолітню історію, аматорське виконання та вкладається у формулу «Кажуть, що...». Фейк (що замінив поняття «газетна качка») має штучне походження та створюється з певною метою для цільової аудиторії. Це явище інформаційного суспільства, яке відстежується від винайдення кібернетики у 40-х роках ХХ ст., хоча термінологічно позначене як «інформаційне суспільство» лише з появою та розвитком інформаційних систем у 60-х роках цього ж століття (Machlup 1962). Тож фейк – специфічна форма дезінформації, яка стала атрибутом сучасного життя. Абстрагуючись від побутових мережевих фейків, які створюються заради стимуляції інтересів до просування певного контенту, можна стверджувати, що політичні фейки, які кореспондують із псевдоміфом, є дієвим засобом інформаційної війни, де задіяно потужний фінансовий ресурс. Свідоме конструювання фейків, яке набуло ознак серійного виробництва, спостерігається від часів Революції Гідності (2013–2014 рр.), яка стала декларацією цивілізаційного розвороту України в бік Європи, що натомість сприяло консолідації антиєвропейських сил як зсередини, так і ззовні.

Зокрема, одним із перших дезінформаційних вкидів проти Євромайдану став фейк «Повії на Майдані». Його автор – нардеп О. Дубінський, колишній телеведучий, який надіслав 20 грудня 2013 р. голові медіахолдингу «Вісті», цивільній дружині О. Клименка (ексміністра доходів і зборів) О. Семченко лист «Пропозиція по інформаційній кампанії “Майдан меншості”», де йшлося про план із 20 пунктів, які б мали дискредитувати Майдан.

Загальна вартість проекту – близько 500 тис. доларів плюс орієнтовно 100 тис. доларів на непередбачувані витрати. Гонорар Дубінського як координатора мав становити 10 % від зазначеної суми. Основна ідея реалізованого фейку полягала в тому, що поліція повинна була доставити підготовлених для спілкування із журналістами повій до певної локації на Хрещатику. Журналісти Дубінського мали відзняти матеріал, закачати контент до Інтернету, а поліція «накрити» бордель і надати аналітичний висновок про те, що Майдан з центру протесту перетворився на центр розпусти (Дубинский брал деньги... 2020). Тобто дискредитованим мав бути сам концепт «гідність» як символічний означник протесту.

Дійсно, 26 грудня 2013 р. з'явилося відео, яке оприлюднила тодішня журналістка програми «Гроші» (1+1) Я. Коба. Сам Дубінський також

поширив ролик «Повії Майдану» у себе на фейсбук-сторінці. Наступного дня, 27 грудня, вийшов матеріал В. Веремія «Повії з Окружної перебралися на Майдан» у газеті «Вісті».

Здебільшого фейки скороминущі (загалом новини є гостро актуальними лише протягом 10 днів), спростовуються через власну недолугість або оперативне викриття. Проте обценний наратив як такий став певним реплікатором, його почали використовувати у складі різноманітних фейків, насамперед сексуальні девіанти.

Зокрема, на протигагу терміну «Єврореволюція» (який відображав європейські прагнення як стратегічний дискурс протестувальників) у той самий період влада у формі вербальної агресії поширювала глумливий неологізм «Гейропа», що тлумачився не буквально як місце перебування геїв, а ширше – як простір деградації, компонент семантичної опозиції: традиційне – нетрадиційне, праведне – неправедне, у підсумку як опозиція Добра і Зла, що загалом характеризує міфологічне мислення.

Такий світ навиворіт, на думку опонентів євроінтеграції України, заслуговує лише на принизливе означення, що маніфестує символічне підпорядкування. Різноманітні соціальні та комунікативні табу групуються навколо ідеї людського «верху», який асоціюється з духовністю, та людського «низу» як матеріального, земного первня (Ставицька 2008, с. 13–14).

Визначення обсягу непристойного в певному соціумі має історичний і національний характер (нині в європейських країнах спостерігається толерантність до одностатевих стосунків, зумовлена позицією свободи вибору). Проте у всіх культурах «поняття непристойного пов'язується із сексуальною функцією життєдіяльності» (Желвис 2001, с. 55). Зокрема, президент РФ В. Путін, коли вирішив переобратися на черговий термін, застосував ефект «низу» проти опонентів на пресконференції у 2011 р., де заявив, що протестувальники з білими стрічками начепили на себе контрацептиви й це скидається радше на агітацію проти поширення СНІДу (Путин сравнил белые ленточки... 2011). У цьому ж мейнстрімі російський президент виступив на пресконференції у Мілані 2014 р., коли на запитання журналіста про курс рубля відповів непристойною приказкою, що стосувалася статевих органів (Путин: если бы у бабушки... 2014). Обценна риторика Путіна еволюціонувала на міжнародних публічних заходах від сороміцьких жартів до агресивних алюзій згвалтування, що вже є маркером тоталітарного дискурсу, як це сталося на пресконференції з Е. Макроном

у Москві 08.02.2022, де Путін процитував рядки з пісні «Чтобы гость не уходил» гурту «Червона цвіль» (парафраз частівок російського фольклору з некрофільськими інтенціями) («Терпи, моя красавица...» 2022). Аналіз бекграунду, що сформував психіку Путіна у вульгарному ракурсі, був би корисним, проте виходить за межі цього дослідження.

За умов російської агресії активно конституювалися фейки на темі сексуальної перверсії, наприклад, розповіді про прилюдне зґвалтування «пенсіонерки» на блокпосту у Кривому Розі (Російському ТБ мало «распятого мальчика»... 2014) або зґвалтування бійцями ЗСУ шістдесятюх (!) дівчат, зокрема трирічної дівчинки із закінченням статевих органів будівельними матеріалами (Телеканал ICTV «Антизомбі»... 2021), що взагалі не в'яжуться зі здоровим глуздом, проте нагадує сюжети серіалів про сексуальних маніяків. Зрозумілою є мета російської пропаганди – викликати шок у масовій російській аудиторії.

Наприкінці жовтня 2021 р. у позиційному протистоянні відбулося застосування безпілотної «Байрактар» по позиціях сепаратистів на Донбасі. Успішна контратака ЗСУ підняла бойовий дух українських воїнів і була схвалена українським суспільством. Це очікувано спровокувало реалізацію поетапної інформаційно-психологічної спецоперації Росії, спрямованої на нівеляцію резонансу від події. Фейкова атака РФ стосувалася різних тем: від заперечення самого удару безпілотною по російських гаубицях до постановочних відеозвернень противника від імені українських бійців. Наостанок, як вишенька на торті, у медіапростір було запущено фейк обценного змісту про те, що на базі 80-ї бригади ЗСУ планують створити окремий батальйон «Голубий смерч», який буде укомплектовано виключно геями (Гей-батальйон і ЗСУ в оточенні... 2021).

Тож фейки, базовані на трансгресивній поведінці, тиражувалися свідомо, бо це сприймає масова свідомість, адже феномен постправди (термін Ст. Тесича) містить образну ретрансляцію стереотипів повсякденності. Вимисел розчинено в побутовій реальності, яка є складною структурою, що містить у собі не тільки культурні коди, уявлення про моральні норми, характерні для пострадянського суспільства, а й міфологеми, плітки, чутки та фобії. Адже найкраща сутичка не є війною, доки про неї не створено оповіді. Екзистенційний модус війни завжди йде в супроводі її дискурсивного модусу, до якого належать міфи, романи, історичні хроніки, репортажі, монографії науковців тощо (Парахонський, Яворська 2019, с. 76). До цього переліку можна додати і фейки війни.

Визначення поняття «постправда» часто зводиться до проблеми маніпулювання громадською думкою в різноманітних медіа. Дійсно, доба постправди характеризується медійним спотворенням реальності, продукуванням псевдоновин, автори яких не несуть за них жодної відповідальності, а мають певну мету, яка корелює з емоціями адресатів. Проте постправда складається не лише із застосування фейкових новин. Загалом постправда не є тотожною брехні, як-от класичний фейк, радше це індіферентність, байдужість до правди.

Постправда як режим функціонування смислів є зміщенням кордонів між дійсним і вигаданим, що призводить до підміни понять та певним чином корелюється з «теорією симулякрів» Ж. Бодрієра, «істини без істини» А. Бадью, «суспільством спектаклю» Г. Дебора та іншими теоріями, тобто не зводиться лише до медіадискурсу, а має загальнокультурне значення. Деякі дослідники, зокрема М. Кольцов, навіть виводять зазначений феномен від софістики (Білоус 2019).

Саме поняття правди зазнавало певної еволюції в масовій свідомості. У модерністському дискурсі правда співвідноситься з конвенціонально правильним. Утім, смислова вертикаль модерну була ієрархічною, де найвища правда ставала конкретизацією істини, яка мала сакральні конотації. Ширше правда корелювалася з достовірністю, а в царині моралі – зі справедливістю, зокрема як «народна правда» на нижньому щаблі ієрархії. Нині маємо постмодерну горизонталь, коли не аналіз фактів і джерел, а «сторітелінг» став трендом: «критерій істинності – це нарративність, той факт, що це створює історію» (Білоус 2019). Нині історія повинна бути привабливою, як Інстаграм успішної людини. Тож нині правда корелюється не з правильним, істинним, а з кращим, тобто «своїм», яке однозначно протидіє «чужому». Наразі в кожного «своя правда», яка полягає в тому, що ми не можемо бути неправими, і це в підсумку вкладається в міфосхему «Добро – Зло», проте суб'єктивну. Адже головним інтерпретатором правди стає суб'єкт, а предмет твердження – другорядним. Тобто правда все більше отожднюється з вигодою.

Загалом правда є проблематичною за доби тотального конструювання медіаобразів. Наприклад, у державному управлінні йдеться про «відеократію» – устрій, за якого гегемонія в національному телемовленні є основою політичного панування (Джуда 2015, с. 69). Саме таку форму запровадив президент РФ Путін після перемоги над телемагнатами Березовським і Гусинським. Культ особи, розкручений телевізором, був відомий ще за часів СРСР, коли віра в брехню, символізована газетою

«Правда», була засобом для існування. Проте тоді телебачення, хоч як це тепер дивно, демонструвало реальні, а не фейкові образи генсеків: кумедного Хрущова, німечного Брежньєва, напівживого Черненко, провінційного Горбачова.

Монополізація телефіру та використання новітніх технологій відкрили нові горизонти телепропаганди доби постмодерну, коли з неприємного, невисокого чоловічка Путіна з явним браком харизми (на відміну від його попередника – високого красеня Єльцина) було сконструйовано образ мачо як мікст крутості та сексуальності. Він – дзюдоїст, хокеїст, байкер, археолог-аматор, керманіч винищувачів і стерхів, екстремал, який стріляє транквілізатором у тигра та надягає супутниковий ошийник на білого ведмеда. Нині всім відоме хрестоматійне фото президента РФ верхи з оголеним торсом, який нагадує античного кентавра, що вартує Росію від злих сил. Телепопулізм та іміджмейкерство в режимі постправди сприяли поширенню маскулінного, сексуально привабливого, проте вигаданого образу президента далеко за межі Російської Федерації. Тож світ постправди складається з множини штучних/викривлених реальностей.

Акцентуацію сексуального у фейкових новинах можна списати на позбавлене адекватного сексуального наративу пострадянське суспільство з огляду на табуацію відповідної теми в радянській картині світу, адже «у СРСР не було сексу» згідно з крилатим висловом Л. Іванової, активістки Комітету радянських жінок, оприлюдненим на телестанції «Ленінград – Бостон» 1986 р. Утім, незважаючи на антисексуальні установки, зазначена тема (тілесність, чуттєвість, сексуальна насолода), навпаки, вабила, як усе репресоване, проте через брак сексуальної просвіти сприймалася як щось непристойне.

Хоча загалом проблема є набагато глибшою, вона охоплює різноманітні соціокультурні сфери психічного життя людини від уяви до вчинків. Зокрема, сучасна гендерна ідентифікація, яка начебто нівелює гендерні ролі, спричинила сексуальний скандал навколо родини президента Франції Макрона якраз під час виборчої кампанії на другий президентський термін. Його дружину звинуватили в тому, що насправді вона – трансгендер, на що бурхливо відреагувало як французьке суспільство, так і сама Бріжит, звернувшись до суду щодо захисту честі та гідності (Малай 2021). Тож сексуальні стереотипи табуації «низу» виявилися сильнішими за тренди – «сексуальну революцію» та активну політику гендерної толерантності (Кочарян 1996). Адже сексуальність є особливою символічною структурою, що відповідає законам

колективного несвідомого (К. Юнг «Метаморфози і символи лібідо» 1912 р.), а не лише зумовлюється біологічними інстинктами.

Повертаючись до наших реалій, слід зазначити, що інформаційна війна (термін М. Маклюєна) є частиною війни гібридної (термін Ф. Хоффмана), яка стала означником постмодерної доби. Інформаційне середовище в умовах гібридної війни виходить за медійні межі, охоплюючи всі сфери публічної комунікації (Парахонський, Яворська 2019, с. 16). У гібридній війні задіяно недержавні збройні угруповання, т. зв. «підприємців конфлікту» (Почепцов 2016, с. 264), що використовують асиметричні методи боротьби. Війна в традиційному сенсі має фіксований початок (оголошення) і кінець (мирна угода) (Парахонський, Яворська 2019, с. 339). Гібридна війна ведеться на всіх можливих напрямках: економічному, репутаційному, смислового. Ця війна є неоголошеною, тож неочікуваною і тому непередбачуваною (Почепцов 2016, с. 266). Алгоритм гібридної війни: дестабілізація (розкачування ситуації політичними та економічними методами) – інформаційна операція (дезінформаційні вкиди, моделювання образу ворога) – військова інтервенція (обмежене вторгнення, партизанські рейди, терористичні атаки). На ній задіяні всі, хто має вплив на населення: політики, письменники, журналісти, вчені, актори. Воєнні дії створюють лише фон гібридної війни, проте: «Обмежені масштаби військової активності супроводжуються необмеженим поширенням дискурсу війни» (Парахонський, Яворська 2019, с. 20). У глобальному сенсі ця війна – гуманітарна. Тож у гібридній війні перевагу здобуде той, хто вміє працювати з масовою свідомістю з обох боків, адже маніпулювання масами є запорукою успіху. Тут дезінформують за допомогою фейків і чуток задля нагнітання страху і створення хаосу, бо відкрите зіткнення можна і програти. Сторона, що нападає, повинна доводити справедливість своїх дій як власному народу, так і легітимність агресії народу атакованому. Хоча проблемою є визначити сторони конкретного конфлікту, чітко встановити, хто насправді бере в ньому участь, хто з ким воює, хто розпочав, перемагає або програє. Адже в гібридній війні професійні військові мімікують під цивільних, мирних «трактористів і шахтарів». Загалом гібридна війна створює квазіреальність «за Орвеллом», розмиваючи концепти «війна» і «мир», які втрачають знакову антиподність. Якщо класичну ідеологію, яка артикулює смисли, у підсумку можна звести до протиборства Добра і Зла, то посткласична ідеологія, що супроводжує гібридну війну, ґрунтується якраз на взаємозаміні цих понять. Тож в одній пропагандистській програмі

можна було почути щось неймовірне на кшталт «братній український народ, якого треба знищити», адже аргументування в ситуації абсурду є неспроможним, тому й заміщується інформаційним зомбуванням. Проте будь-яка спроба російської пропаганди реконструювати пафос втраченої «величі» за умов постмодерну обертається на фарс.

Отже, що потужнішим є розвиток інформаційного складника, задіяного у відсічі противнику, то успішніше триватиме перебіг гібридної війни і для сторони, що зазнала агресії. Ефективним є поєднання мілітарних і квазімілітарних методів (коли все використовується як зброя для пригнічення волі людей до спротиву) у політичній стратегії задля досягнення мети. Гібридна війна – це війна доби постправди, фактично поствійна. Саме така була на окупованому Донбасі від лютого 2015-го до лютого 2022 р.

Висновки. Перемога в гібридній війні є насамперед перемогою в масовій свідомості, тому інформаційний компонент набуває тут першорядного значення. Як було показано, об'єктом інформаційної війни є громадська думка, а предметом – свідомість кожної окремої людини. Тож медійна парафілія, реалізована у фейках сексуального нарративу, не має сприйматися виключно як щось сороміцьке, несерйозне, за чим криється лише інтенція образи або приниження опонента. Вона спрямована на дегуманізацію/розлюоднення ворога як девіанта з домінантними тваринними інстинктами, тим самим витіснення його за культурні межі соціуму, що в підсумку легітимізує його знищення (моральне або буквальне). Подібна

практика віктимізації сексуального була притаманна не лише традиційному суспільству, її дотепер застосовують у пропагандистських техніках, як це впливає з наведених фейків. Характерною ознакою пропаганди є циклічність, тобто регулярне повторення бажаних нарративів, коли фіктивні події видаються за дійсні, що забезпечує глибоке проникнення пропагандистських ідей у свідомість мас. Сформовані хибні переконання стають фільтром для адекватного сприйняття, обертаючись на віру у фейкову реальність, що знову-таки відсилає до засад міфологічного мислення.

Безумовно, Україна потребує контрпропагандистських заходів, що вже було реалізовано у створенні відповідних інституцій (Центр протидії дезінформації при Мінкульті), антифейкових сайтів і телепередач, проте в дискурсі спростування завжди є елемент виправдовування. Лише формування української ідентичності, заснованої на демократичних цінностях, разом із критичним мисленням може зробити особистість невразливою до агресивної російської пропаганди. Саме в цьому полягає завдання гуманітаріїв у реаліях української дійсності¹. Наостанок треба зазначити, що потужний інформаційний складник наявний у «гарячій» війні 2022 р., яка з боку РФ маркована як «спецоперація», тобто заперечується як така, незважаючи на великі втрати та жахливі воєнні злочини.

¹ Нині Росія відновила свою ретроідентичність, коли вона самовизначилася як анти-Європа на ressentiment засадах XIX ст. після поразки у Кримській війні 1856 р., що концептуально сформулював М. Данилевський («Росія і Європа» (1871)), а теоретично оформив К. Леонтьєв («Візантизм і слов'янство» (1875)).

Список використаної літератури

- Білоус Ю. Михайло Кольцов: «Постправа починається, коли вам байдуже, правда це чи брехня». Інтерв'ю. Наука. *kunsht.com.ua*. 11 листопада 2019. URL: <https://kunsht.com.ua/mixajlo-kolcov-postpravda-pochinayetsya-koli-vam-bajduzhepravda-ce-chi-brexnja/> (дата звернення: 20.01.2022).
- Гей-батальйон і ЗСУ в оточенні: фейк-помста Росії за Bayraktar (Огляд). *TEXTY.ORG.UA*. 1 листопада 2021. URL: <https://texty.org.ua/fragments/104811/gej-bataljon-i-zsu-v-otochenni-fejk-promsta-rosiyi-za-bayraktar-oglya> (дата звернення: 20.01.2022).
- Джуда Б. Крихка імперія Путіна. Як Росія полюбила і розлюбила Володимира Путіна. Київ: Арт Книга, 2015. 414 с.
- Дубинський брал деньги с Клименко и раскручивал фейки о Майдане – СМИ. Расследование Bihus.Info. *Українська правда*. 2 октября 2020. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2020/10/2/7268520> (дата звернення: 20.01.2022).
- Желвис В. Поле брани: Сквернословие как социальная проблема в языках и культурах. Москва: Ладомир, 2001. 352 с.
- Кочарян А. Личность и половая роль: Симптомкомплекс маскулинности/феминности в норме и патологии. Харьков: Основа, 1996. 127 с.
- Малай К. Жену Макрона заподозрили в том, что она – мужчина. Детали скандала. *Obozrevatel*. 20 декабря 2021. URL: <https://news.obozrevatel.com/lady/fashion/raskryit-sekret-v-obraznogo-vyireza-na-sviterah-i-futbolkah.htm> (дата звернення: 20.01.2022).
- Парахонський Б., Яворська Г. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. Київ: НІСД, 2019. 560 с.
- Почепцов Г. Смисли і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. Київ: ВД «Киево-Могилянська академія», 2016. 316 с.
- Путин сравнил белые ленты оппозиции с контрацептивами. *Аргументы и факты*. 15 декабря 2011. URL: <https://aif.ru/politics/world/268808> (дата звернення: 20.01.2022).
- Путин: если бы у бабушки были половые органы дедушки. 18 октября 2014. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Uui4VQVvbrs> (дата звернення: 20.01.2022).
- Российскому ТВ мало «расплатого мальчика» и «двух рабов» – оно выдало еще и «изнасилование пенсионерки с эпилепсией» (Видео). 24 ноября 2014. URL: <https://www.06236.com.ua/news/673551/rossijskomu-tv-malo-raspatogo-malcika-i-dvuh-rabov-ono-vydalo-ese-i-iznasilovanie-pensionerki-s-epilepsiej-video> (дата звернення: 20.01.2022).
- Ставицька Л. Українська мова без табу. Словник нецензурної лексики та її відповідників. Київ: Критика, 2008. 454 с.
- Телеканал ICTV. «Антизомбі». 18 лютого 2021. URL: <https://x.facebook.com/ICTVchannel/videos/> (дата звернення: 20.01.2022).
- «Терпи, моя красавица». Главные заявления Путина после встречи с Макроном: о войне и Порошенко. 10 февраля 2022. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=kbuXF26JZ7g> (дата звернення: 15.02.2022).

Фромм Э. Душа человека. Москва : Республика, 1992. 430 с. (Мыслители XX века).
Machlup F. The Production and Distribution of Knowledge in the United States. Princeton, N.J. : Princeton University Press, 1962. 436 p.

References

- Bilous, Yuliia. 2019. Mykhailo Koltsov: "Postpravda pochynaietsia, koly vam baiduzhe, pravda tse chy brekhnia." *kunsht.com.ua*. November 11, 2019. <https://kunsht.com.ua/mixajlo-kolcov-postpravda-pochynaietsya-koli-vam-bajduzhe-pravda-ce-chi-brekhnya/> [in Ukrainian].
- Dubinskii bral dengi s Klimenko i raskruchival feiki o Maidane – SMI. *Rassledovanie Bihus.Info*. 2020, October 2. <https://www.ppravda.com.ua/rus/news/2020/10/2/7268520> [in Russian].
- Fromm, Erich. 1992. *Dusha cheloveka [The Heart of Man]*. Moscow: Respublika [in Russian].
- Hei-batalion i ZSU v otochenni: feik-pomsta Rosii za Bayraktar (Ohliad). 2021, November 1. <https://texty.org.ua/fragments/104811/gej-bataljon-i-zsu-v-otocenni-fejk-pomsta-rosiyyi-za-bayraktaroglyya> [in Ukrainian].
- Judah, Ben. 2015. *Fragile Empire: How Russia Fell In and Out of Love with Vladimir Putin*. Kyiv: Art Knyha [in Ukrainian].
- Kocharian, Aleksandr. 1996. *Lichnost i polovata rol: Simptomokompleks maskulinnosti/femininnosti v norme i patologii*. Kharkiv: Osnova [in Russian].
- Machlup, Fritz. 1962. *The Production and Distribution of Knowledge in the United States*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Malai, Kateryna. 2021. "Zhenu Makrona zapodozрили v tom, chto ona – muzhchina. Detali skandala." *Obozrevatel*, December 20, 2021. <https://news.obozrevatel.com/lady/fashion/raskryit-sekret-v-obraznogo-vyireza-na-sviterah-i-futbolkah.htm> [in Russian].
- Parakhonskyi, Borys, and Halyna Yavorska. 2019. *Ontolohiia viiny i myru: bezpeka, stratehiia, smysl*. Kyiv: NISD [in Ukrainian].
- Pocheptsov, Heorhii. 2016. *Smysly i viiny: Ukraina i Rosiia v informatsiinii i smyslovii viinakh*. Kyiv: Kyiv-Mohyla Academy Publishing House [in Ukrainian].
- Putin sravnil belye lentochki oppozicii s kontraktivami. 2011. *Argumenty i fakty*, December 15, 2011. <https://aif.ru/politics/world/268808> [in Russian].
- Putin: esli by u babushki byli polovye organy dedushki. 2014, October 18. <https://www.youtube.com/watch?v=Uui4VQVv6pc> [in Russian].
- Rossiiskomu TV malo "raspiatogo malchika" i "dvukh rabov" – ono vydalo eshche i "iznasilovanie pensionerki s epilepsiei" (Video). 2014, November 24. <https://www.06236.com.ua/news/673551/rossijskomu-tv-malo-raspiatogo-malchika-i-dvuh-rabov-ono-vidalo-ese-i-iznasilovanie-pensionerki-s-epilepsiej-video> [in Russian].
- Stavytska, Lesia. 2008. *Ukrainska mova bez tabu. Slovnyk neitsenzurnoi leksyky ta yii vidpovidnykiv*. Kyiv: Krytyka [in Ukrainian].
- Telekanal ICTV. "Antyzombi". 2021, February 18. <https://x.facebook.com/ICTVchannel/videos/> [in Ukrainian].
- "Terpi, moya krasavica". *Glavnye zayavleniya Putina posle vstrechi s Makronom: o vojne i Poroshenko*. 2022, February 10. <https://www.youtube.com/watch?v=kbuXF26JZ7g> [in Russian].
- Zhelvis, Vladimir. 2001. *Pole brani: Skvernoslovie kak sotcialnaia problema v iazykakh i kulturakh*. Moscow: Ladomir [in Russian].

Ruslana Demchuk

THE FAKES OF SEXUAL NARRATIVE IN THE INFORMATION WARFARE

The proposed article is based on the report presented at the conference "The Days of Science at NaUKMA" on January 26, 2022, just one month before the Russian invasion. Back then it seemed impossible. The active phase of the previous military confrontation ended in 2015 and it transformed into a positional and hybrid warfare. Since then, some representatives of Ukrainian scientific community, under the guise of "science without politics," continued to cooperate with Russia, from publishing their research in Russian journals to holding joint conferences and more. The author of the article, despite the rejection, did not see this as an intention but rather a misunderstanding of the objective reality. Therefore, the purpose of the report was to prove that hybrid warfare is a covert but real war in the context of post-truth.

Post-truth as a mode of meanings functioning is a shift of boundaries between the real and the imaginary; it does not equal lie but rather is negligence, indifference to the truth, which entails uncertainty of positions and substitutions of concepts. Fake, on the other hand, is a specific form of misinformation which has accompanied hybrid warfare. However, on February 24, 2022, the war took the form of an open escalation, the planning of which was denied by Russia in accordance with the genre of hybrid warfare with its cortege of fakes.

The choice of the topic focused on the sexual narrative is relevant, in particular due to the public joke of Russian President Putin towards Ukrainian President Zelensky at a press conference in Moscow on February 8, 2022, directly related to rape, which became widely known in the media. As it turned out later, it was not a joke but a certain affirmation, an intention of thinking, which turned into mass rapes of Ukrainian women and children by Russian soldiers in the new stage of Russia's war against Ukraine.

Keywords: hybrid warfare, information war, sexual narrative, propaganda, fake, Russia, Ukraine.

Матеріал надійшов 10.05.2022

